

Handläggare
Maria Andersson
Telefon: 08-508 08 640

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd

Remiss angående förändrad organisation för mottagandet av ensamkommande barn

Svar på remiss från Kommunstyrelsen.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen.

Ann-Christine Jenvén
Stadsdelsdirektör

Lisbeth Rieser
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna utreder förutsättningarna för att utveckla en mer ändamålsenlig organisering av arbetet med ensamkommande barn, så kallade ankomstbarn, i samband med att de ankommer till staden samt hur stadens arbete med de särskilt förordnade vårdnadshavarna kan utvecklas. Finansieringsproblematik och ojämn fördelning mellan stadsdelsnämnderna gällande mottagandet av ensamkommande barn och unga ger upphov till risker utifrån såväl effektivitets- som kvalitetsperspektiv.

Förvaltningen instämmer i förslaget om en central samordning för att möjliggöra en stadsövergripande helhetssyn av organisationen för stadens mottagande av ankommande barn och unga, så kallade ankomstbarn. Förvaltningen är positiv till förslaget att socialnämnden från och med 2015 ska ansvara för mottagandet och att stadens arbete kring särskilt förordnade vårdnadshavare utvecklas. Förvaltningen ser bland annat att en central samordning skulle minska antalet kontakter för ankommande barn och unga vilket skapar gynnsammare förutsättningar för dem.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har sänt ut förslag på förändrad organisation för mottagandet av ensamkommande barn på remiss till Kungsholmens stadsdelsnämnd. Remisstiden sträcker sig till den 29 augusti 2014.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har beretts inom avdelningen för Social omsorg.

Ärendet

Kommunstyrelsen, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna utreder förutsättningarna för att utveckla en mer ändamålsenlig organisering av arbetet med ensamkommande barn i samband med att de ankommer till staden. Inom ramen för utredningen har även problematik rörande organiseringen av arbetet med att rekrytera särskilt förordnade vårdnadshavare för ensamkommande barn uppmärksammas och att stadens arbete kring detta kan utvecklas.

Stadens organisation idag

Migrationsverket har det övergripande ansvaret för mottagande av ensamkommande barn samtidigt som det faktiska mottagandet av barnen ska ske i kommunerna. För Stockholms stad gäller att överenskommelse slutits med Migrationsverket om mottagande av ensamkommande barn för asylprövningstiden och för tiden efter att uppehållstillstånd beviljats.

I stort sett samtliga ankomstbarn kommer till stadsdelsnämnderna via socialjouren. När ett barn söker asyl hos polismyndigheten kontaktas socialjouren som informerar respektive stadsdelsnämnd om att barnet kommit samt gör en jourplacering. Socialjouren ansvarar vidare för att informera Migrationsverkets anvisningssamordnare. Stadsdelsnämnden blir då ankomstkommun och ansvarar bland annat för att inleda utredning avgränsad till den akuta situationen och barnets primära skyddsbehov samt fatta beslut om tillfällig placering i avvaktan på att Migrationsverket anvisar barnet vidare till en anvisningskommun.

Migrationsverket anvisar i första hand till en kommun som det ensamkommande barnet har en anknytning till genom att t ex släktingar bor i kommunen. Saknas anknytning anvisar Migrationsverket istället en kommun som har en överenskommelse om mottagande och som har en tillgänglig och ledig plats. För Stockholms stad gäller att när ett ensamkommande barn ger sig till

känna i en stadsdel där barnet vistas, ligger ansvaret på berörd stadsdelsnämnd. Genom nya regler från 1 januari 2014 kan Migrationsverket anvisa barn direkt till den stadsdelsnämnd där boendet är beläget och den stadsdelsnämnden ges ansvaret för den fortsatta handläggningen.

Om ingen anvisning kan ske så har ankomststadsdelen det fortsatta ansvaret för barnet. Enligt överenskommelse med Migrationsverket har stadsdelsnämnderna uppmanats att vid denna situation begära att barnet blir anvisat till stadsdelsnämnden vilket bland annat inneburit att möjlighet ges att återsöka medel för sådana kostnader som kan uppstå hos en anvisningskommun.

Kostnader för handläggning kan *inte* återsökas

Det utgår inte någon ersättning för handlägningskostnader för *ankomstfasen* i mottagandet av ensamkommande barn. Den finansieringsproblematik som följer av att ersättning inte kan sökas från Migrationsverket för handlägningskostnader utgör ett viktigt skäl till att frågan om organisering, och finansiering, av stödet till ensamkommande barn behöver utredas.

Väsentliga skillnader i mottagandets omfattning

Under perioden 2006 till 2013 har antalet ensamkommande barn och unga som kommer till Stockholm och söker asyl ökat från 60 till 344. Mottagandets omfattning varierar kraftigt mellan stadsdelsnämnderna. Kungsholmen tog 2013 emot mer än hälften av stadens ankomstbarn (91 st) samtidigt som tio av stadens stadsdelsnämnder vardera tog emot fem barn eller färre. Kungsholmens stadsdelsnämnd har därför, med anledning av ett stort mottagande av barn i ankomstfasen, tillförts 2,3 miljoner kronor i samband med avstämningsärendet för 2013 och för 2014.

Utredningen visar att de stora skillnaderna i mottagandet kan ge upphov till problem. Sammantaget kan bedömningen göras att denna finansieringsproblematik, tillsammans med ett ojämnt mottagande som dessutom är svårt att förutse och planera för, ger upphov till risker utifrån såväl effektivitets- som kvalitetsperspektiv.

Stadens arbete med att utse särskilt förordnade vårdnadshavare behöver utvecklas

En rapport från stadsrevisionen visar att det finns brister i arbetet med att tillsätta särskilt förordnade vårdnadshavare¹. Av

granskningen framgår att det förekommer att ensamkommande barn och unga har både god man och särskilt förordnad vårdnadshavare samtidigt, vilket kan innebära att dubbla arvodeskostnader uppstår. Det otydliga ansvarsförhållandet på området har inneburit att ett strukturerat stöd för rekrytering saknas, vilket försvårar arbetet med att hitta personer som är lämpliga för uppdraget som särskilt förordnad vårdnadshavare. Även den låga ersättningen ger upphov till svårigheter att rekrytera särskilt förordnade vårdnadshavare.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande:

1. Socialnämnden ska från och med 2015 ansvara för mottagandet av ensamkommande barn från det att de ankommer till staden till dess att de av Migrationsverket anvisas och flyttar till kommun.
2. Överförmyndarnämnden ska från och med 2015 ansvara för ett centralt stöd för rekrytering av särskilt förordnade vårdnadshavare, för samordning av information och utbildning, samt för att betala ut ersättning till särskilt förordnade vårdnadshavare för barn folkbokförda i Stockholms stad.
3. Ersättningen till särskilt förordnade vårdnadshavare ska från och med 2015 motsvara den ersättning som utgår till gode män för ensamkommande barn under asylprövningstiden. Motsvarande ersättning ska även utgå till en god man som av särskilda skäl kvarstår som ansvarig för barnet efter att uppehållstillstånd beviljats. För det fall att uppdraget delas på två personer ska 2/3 av ersättningen utgå till den person som ges ansvar för vårdsnaden av barnet och 1/3 av ersättningen utgå till den person som ges ansvar för att förvalta barnens medel. En särskilt förordnad vårdnadshavare som samtidigt är familjehemsförälder, och får ersättning från socialtjänsten för detta, ska inte omfattas av detta beslut då dessa även fortsättningsvis ersätts enligt den ordning som etablerats för det ändamålet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

När ett barn söker asyl hos polismyndigheten kontaktas socialjouren som informerar stadsdelsnämnden och Migrationsverkets anvisningssamordnare om att barnet kommit. Stadsdelsnämnden blir ankomstkommun i avvaktan på att Migrationsverket anvisar barnet vidare till en anvisningskommun. Det är därav många olika aktörer inblandade vilket gör det svårt att få en stadsövergripande

helhetssyn över organisationen kring ensamkommande barn och unga. Förvaltningen förordar en central samordning för att möjliggöra en stadsövergripande helhetssyn. Ur ett barnperspektiv skulle detta även minska antalet kontakter för barnen och skapa gynnsammare förutsättningar för dem vid ankomsten.

När ett ensamkommande barn ger sig till känna i en stadsdel, ligger ansvaret på berörd stadsdelsnämnd. Genom nya regler från 1 januari 2014 kan Migrationsverket anvisa barn direkt till den stadsdelsnämnd där boendet är beläget och den stadsdelsnämnden ges ansvaret för den fortsatta handläggningen. Antalet barn och unga som kommer till Stockholm och söker asyl har ökat från 60 till 344 under åren 2006 till 2013. Det utgår inte någon ersättning för handlägningskostnader för *ankomstfasen* i mottagandet av ensamkommande barn. Kungsholmen tog under 2013 emot mer än hälften av stadens ankomstbarn (91 st) och har med anledning av ett stort mottagande av barn i ankomstfasen tillförts 2,3 miljoner kronor i samband med avstämningsärendet för 2013 och för 2014. Förvaltningen instämmer i att denna finansieringsproblematik, tillsammans med ett ojämnt mottagande som dessutom är svårt att förutse och planera för, ger upphov till risker utifrån såväl effektivitets- som kvalitetsperspektiv.

Förvaltningen är därför positiv till kommunstyrelsens förslag att socialnämnden från och med 2015 ska ansvara för mottagandet av ensamkommande barn från det att de ankommer till staden till dess att de flyttar till en kommun. Förvaltningen är även positiv till förslaget att överförmyndarnämnden ska ansvara för ett centralt stöd för rekrytering, samordning av information och utbildning, samt för att betala ut ersättning till särskilt förordnade vårdnadshavare för barn folkbokförda i Stockholms stad samt gällande ersättningen till särskilt förordnade vårdnadshavare.